

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturalis hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. március 29.

Broj 12. Szám.

Gda

odtoga scsémó gúcsati, ka szmo szi szvojemi sztáni szami podkapácske, te gucsímo povprék i szi ná ne vzemejo naszébe poedinci, ki bi sze mogôcse prizadeti csütli, ár tó nêde szamo na ednoga ali na deszét-dvâszet lüdi. nego szmo — szkoroda — kelko telko vszi ednáki v tom táli. Ergo ka mo tú pizali, to sze ná obcse razmi, v interessi nasega obcsnoga sztána.

Veszéli bi bilícsi bi nam dobro slo, dabi vérsztveno napredúvali, zadovolni bilí. Bremena od vsze sztráni nanász prisziljene da bi lézê prenoszili, toda taktike zátô neszpoznamo, neobcsútimo. Nê je fundament zadovolnoszti szamo tó, csi tak ka med dosztimi ednomi ali deszetim dobro ide i te ná ercsémó „ka mi je briga za drúgoga“. Eden sztán, edne professije lüdjé csi szo z-szvojim sztánom vszi zadovolni, tó je szvedôsztvó tomi, ka sze za té sztán rêszan briga vláda i zákonovdája, te je eden sztán v tisztóy dobroj mócsi, stera escse i na dúgo vrêmen zagvüsa obsztoj i napredúvanye toga sztána za bodôcsnoszt, v haszek nê szamo poedini, nego celôte. Csi sze pa med toga sztána lüde szamo nisternim godí dobro, te znati moremo, ka je tó nê obcsna zadovolnoszt, tó je ednoga sztána lüdem poszebno szlúžécsa szreca, ambicija poedincov, nigdár pa nê obcsne dobrôte i zadovolnoszti.

Známo, ka ednók zadovolen vszáki i vszi nemremo posztáti. Ali csi 'ze na szvojem sztálsi pomocsti scsémó, pa zelémo ná i poedno tüdi szami posztánemo té náprvlé szküjno zatô moremo delati, ka sze ná nedelajo krivice vszemi sztáni tisztomi, k-steromi szlihsimo mi vszi. Tó szo tá zvüszka dugoványa neprilik kí nász doszegiljejo.

Pól-g té zvüszki faling pa — náimre mi Prekmurci — má mo doszta znótr snyi betegov, kí szo pa doszta bole skodlive zanas sztán i ó je beteg — nevoscslivoszti. Nevoscslivos t med szamimi nami, stero tak pascslivo znájo goriponúcati nasi neprijátelje i kí je za nas sztán telko znamenúvajócsa, kak lépo-

ga têla rdécse lice — z heptike znamenym.

Tó je ka nas vérsztveni sztán podkápke. Nevémo szi premiszliti dosztrakát, ka csinímo, nevémo ka gda drúgomi jámo kopamo, ka szami szebé zakáp-lemo, tóje nase vérsztveno napredúvanye Ali csi bi szamo malo csúta meli za naprémislénye, bi sze léko zgódilo tó, ka v pricsákanyi szvoje hasznovitoszti bi odtégnoti szmeli od sztó i jezero lüdi tisztó dobrôte, ali dobrôte eden tao, stero bi tisztim dosztim edno poednom rávno na taksi haszek biló, kak pa odtegácsi szamomi za napredka lepse bodôcsnoszt.

Moremo odkriti bidti i nê egoisti. Csi scsémó isztino povedati, té je isztina tó, dokecs nevidimo i neprevídimo pri drúgom

nasega sztána prijáteli szredsztvo bôgsega naprédka, szmo prôti tomi szredsztvi. Gda szmo 'ze ogvüsaui v nyé nevkanlivoj dobrôti — té pa szmo nevoscslívi tisztomi kí je szredsztva dobrôte prvlé zgrúntao i szmo nyemi nevoscslívi protovniki, csirávno tüdi znamo (szamo nescsemo znati) ka je nam telko v haszek kak ovomi szamomi.

Tó je sztára i escse i dnesz obsztojécsa isztina, kí nam je i bôde nâvéksa falinga nasega vérsztvenoga napredúvanya té, gda zavolo toga vszigdár i tak neómurno drúge radi krivímo, geto szí falingo v prvóy vrszti okóli szébe iscsimo. — Nevoscscenôszti je escse nikoga nê obogatila, neprijáteli tisztoga sztána pa haszníla. Tak je i dnesz-dén, szamo szi premislávajmo malo.

Titkos okmányokat loptak a párisi szovjetkövetségről.

A követség titkárát elmozdították.

A Parisban megjelenő Ruskaja Gazetta című lap feltűnő betűkkel a lap élén megírja, hogy az orosz szovjetdelegáció palotájából nagyfontosságú titkos irások tűntek el.

Négy nappal előbb, semmint Kraszín nagykövet visszatért Moszkvából Párisba, Valin nagykövetségi első titkár észrevette, hogy dolgozószobájának íróasztalát feltörték és elvitték azokat az okmányokat, amelyek a moszkvai szovjetkormány a legszigorubbán titkosaknak jelzett, köztük sok körrendeletet, amelyet a mosz-

kvai kommunista internacionálé küldött szét. Kraszín távoztében nem akarták nyilvánosságra hozni a lopást hanem bizalmasan megkérték a párisi rendőrfőnököt, hogy küldjön ki detektíveket a hivatalnokok megfigyelésére. A rendőrségnek azonban nem sikerült a tettest kikutatni, de az okmányok sem kerültek vissza. Időközben vizsgáló érkezett Kraszín, a kit az eset nagyon megdöbbentett, jelentette a dolgot Moszkvába és onnan kapott utasításra ideiglenesen felfüggesztette állásától Valin első titkárt.

Riásták Nebinidas király lányának kolostorát

LONDON. Kairóból érkezett jelentés szerint rendkívül érdekes archeológiai felfedezést tettek. Nem messze az egyik lépcsőzetes piramistól nagy épületet ástak ki, amelyről kiderült, hogy Nebinidas király leányának volt a kolostora. A hatalmas épülettömbben irodák, lakások, iskola helyiségek nyomait lehetett felfedezni. A kolostorban rendkívül érdekes műkincseket találtak, többek közt följegyzéseket Krisztus előtt 2200-ból. Ezek a följegyzések leginkább üzleti tartalmúak, bevételekről, kiadásokról, adósságokról és követelésekről szólnak és azt mutatják ki, hogy a parasztlakos mennyi olajat, vajat, juhot szolgáltatott be a kolostorba és mennyivel maradtak adósak. Olyan

jegyzéket is találtak, melyben a kolostor kiadásait és bevételeit sorolták föl.

Je vsze mogôcse!?

Kak je tó mogôcse, ka nêdávno ja edno hüdodelsztvo tatvine poszvedocseno prislo na szvetlo, pa je dönok cêlo dokázano delo tak mirno zászpalo? Kak nam je znáo, szamo zátó, ár doticsnik, kí je tó hüdodelsztvo naredo je — dobrovolc. Zdá 'ze moremo píati doticsne vsze za interesséane, ali je zadoszta vzrok tó, ka ná nadálnya preiskáva prehén a i sze kázen ne z-vrsi prôti doticsnomi, szamo zátó ár je pár sôr med dobrovolci szlúzo? I csi bi szúto bi nebi biló tó doticsnoj tüdi tú obsztojécsóy organizáciji, (steroj vsze csaszti) na csaszti sze taki csinitelov ocsiszti i rávno zátó forszérati taksi dugovány razcsiscseny?

Miszlimo ka rávno nyé bi biló tó na zagvüsaný postenyá. Koncsno pa je vendar li nedopúsztlivo, ka, csi je rávno escse bole dobrovolc, bi sze táksega razcsiscsenyá z-ognoti szmeo dati, stero bi sze z-szlúžbene sztráni moglo pregányati na vécsjo varnoszt nasi prebiválcov v bodôcse. Ali csi je dobrovolci vsze dopúsztseno, tüdi hüdóbije delati brez kázní, to szmo nê znali i csi je rezsan tak, te szmo niká nê pravli...

V csentibi, pri D. Lendavi, jeszto eden nas pôrgar, ki je szoldacsijo 'ze szpuno, kak doszta drúgi, nigdi v macedoniji. Nescsemo pa odtoga gúcsati, nego odtisztoga, ka je 'ze o'zenyeni i má dvá otroka. Té mo'z je rojen i prisztojen v Čentibo, ergo nas dr'zavlán, gde je tüdi szvojoj szoldacskoj obvéznoszti zadoscso. Priso je leta 1919 nazá v domovinszko obcsino z-ogrszkoga, gde je v 'zeninoj domovini bivao, ona je pa escse eden máli csasz pri szvoji sztarisaj osztála. Dokecs mo'z zanyé vsze primeren sztán poiscse. Gda sze je to zgódilo i je mo'z szoldacsijo szpuno, je prisla tüdi i ona z decov zanyim v Čentibo. Prísla je, ali osztáti prí nyem szo jo nê dáli. Vszeavkúper je 'ze tríkrát prisla i D. Lendavszka oblászti jo je tüdi tríkrát dála vösuperérati na madjarszko, z-razlogom, neszmé tü bidti, ár je ona nê v Jugoszlávijo prisztojna. (!) Miszlimo ka 'zena i deca, po obsztojécsi zákónaj, po mo'zévi dobijo tak prisztojnoszt, kak dr'zavlánsztvo, zátó i tembole, ár známo, poznamo i vidimo doszta „ich bin eine Wienerin“-ov, kí rávnotak májo po obsztojécsi zákónaj tü prisztojnoszt, kak bi mogla i meti toga čentibara 'zena i deca. Kak szi pa te predsztávla tó sto, ka bi tó szirmasko deco gda-stécs prék granice posikávao? Znábiddi de dobro toj familiji na granici dati narediti edno hiz'o, gde szi te hízni pár nájde to iszkano híztva ognýscse?

Pri „Düsevnom liszti“-i szmo v zadnyem vrêmeni rázni pár dugovány opazili, ki vu cslovecsóy obcsútlivnoszti do dna vszégajo. Ednók szmo opazili, ka naszprôtno szvojemi cíli politizérati namenyava; obrúgim kak prekmurszki liszt nê zadoszta ka nász od drúge sztráni 'ze itak za „Preknorce“ májo szam tüdi nász za prekmurszke norce má: ob tretjim oszobe prebéranye tüdi dá csütiti te gda ednoga szodníszko glihingo z dárom na „Dijacski dom“ z to'zbe celotoy opise, drúgim pa niti imena neopise i ga tüdi kak za „darovnitoga i vrêloga verníka predsztávla“ pod N. N. sifro. Szmo radovedni kak sze dá potrditi i nacsí pri to'zbi za „Dijacski dom“ dogovorjeni zneszek csi nê z imeni doticsnoga krivca, csi je 'ze potom „DL“ vpelano tó. Vpelanoszt pa valati more za ednoga tak kak za drúgoga, oszob prebéranya ná nebode, mogôcse szamo neszippáticim na skodo. Ár je pa D. L. ne potrdó eden z-glihinge z-hajajocsi zneszek po oszmi mészecov 1000 D. z-pred pôleta, ednoga pa z-pred tre mészecov, szi moremo miszli, ka szo niti escse i dnesz nê placáli v gaszo D. Doma. Zaká szo pa te darúvanya za D. Dom?

Pár okos szó.

A legvadabb sovinizmus mellett is akadnak higgadt és okos gondolkodású egyének, kik a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok jogait épp annyira becsülik, mint a nem ezekhez tartozókat. Eltekintve azonban a kisebbségektől és annak jogaitól, minek eltiprását senki embere nem vihethi keresztül, itt le akarjuk közzélni a „Národni Dnevnik“ ljubljani napilapnak ez év március 16-án a 40. számban hozott vezércikkét, mely „Káros nemzetiségi politika“ cím alatt élesen elítéli a nacionalista politikusok tulkapásait, illetve a nemzetiségekhez tartozó polgárokkal szemben tanúsított represszáliák hibás voltát, mely magában is ellenkezik a demokráciával. Ámbár a cikk jobban a németekkel foglalkozik, vonatkoztatni kell azonban épp ezen az alapon a magyarokra is, mint számbelileg elég jelentékeny polgárait az államnak, kik semmivel sem lehetnek jobban a háttérbe szorítva mint a németek.

Helyes érvelésű és felette érdekes cikket főbb pontjaiban kivonatolva a következőkben közöljük le:

„Sok a nacionalista, kik szemrehányást tesznek, mert elítéljük Pribičevićnek a németekkel szemben elkövetett megtorló intézkedéseit. Habár ezen nacionalisták legnagyobb része azt mondja magáról, hogy a demokráciát és demokráta elvekért küzd, nem csodálkozunk, ha oly megtorló intézkedésekhez nyulnak, melyek feltétlenül ellenkeznek a demokráciával. Tagadhatatlanul éljük azt a kort, mikor a demokrácia csak kezdetét vette s a mikor az sokaknak nagyon is imponál.

Csodálkozunk azonban, hogy ezek a nacionalisták nem veszik észre azt, hogy nemzeti szempontból milyen helytelenek a vajdasági németekkel szemben foganositott megtorló intézkedések.

A vajdasági németek oly annyira távol fekszenek az ő Német hazájuktól, hogy Németekkel való egyesülésre, avagy csatlakozásra nem is gondolhatnak. Hogy önálló államuk

alkotásáról még csak álmodjanak is, az teljes lehetetlenség, azért mert kevesen vannak, mert keverve vannak más nemzetiségekkel s mert nem alkotnak gazdasági egységet.

Vojvodinai uémeteknek tehát csak egy lehetőségük lehetne s ez vagy politikailag Jugoszláviáért vagy Magyarországért nyilatkoznak. Harmadik lehetőségök nincsen. — Ha tényleg helyes nemzetiségi politikát akarunk folytatni, akkor arra törekedjünk, hogy a vajdasági németek a mi államunk politikájára szellemében orientálódjanak. Ha pedig rövidlátók leszünk, akkor igazán mindegy, hogy milyen megtorló intézkedéseket alkalmazunk ellenük s csak erőnkben bízhatunk . . .

Egy állam csak akkor lehet biztonságban, mikor határain belül megelégedett és odaadó lakossága van . . .

Hogy a nemzeti kisebbségeket megtorló intézkedésekkel és erőszakkal lehessen megnyerni a nemzeti eszmének, az ki van zárva. Népeket csak jóval lehet megnyerni. Ez általános törvény, amely Vajdaságra is érvényes. — . . . karinthiai sovinsták büneiért nem szenvedhetnek a vajdasági németek, kik a mi államunk polgárai. Mégpedig hazánk teljes és egyenjogu polgarai, mert modern állam más polgárokat is nem ismer.”

Jóllehet okosabb érvelést Sloven részről még nem hallot-

tnnk, mint azt éppen ez a pártönkivüli sloven napilap nagyon helyessen megcselekedte. Vajha minden sloven így beszélne és tettel is bizonyítaná ezt az egyedüli lehetőség természetes és helyes voltát annak az utnak, mely a konsolidáció felé vezet, nem-e sokkal üdvösebb dolgot cselekedne a nemzeti eszme érdekében, mint most, mikor a tulságba vitt sovinizmus megnefelelő és nem egyszer annak határait is meghaladó eszközökkel éppen annak a rovására visznek véghez — a nemzeti eszmének szegényére — olyan dolgokat, amelyekkel egyenesen megutáltatják magukat, a hazával pedig nem kedveltetik meg a népet.

Mindazoknak a prekmurjei „nacionalistáknak“, kik mint nacionalisták verik a mellüket, a fentieket melegen, nagyon melegen ajánljuk. Ha pedig a nacionalizmus szóciska nekik csak védszó akar lenni, burkolt céljaik elérésében, akkor e szót ne bitorolják a nemes cél rovására s a békés munka fékezésére, a mit végül is a nép sanyli meg.

omló ház alázuhanó törmelékeitől A forgoszél áldozatai közül eddig hét-száznegyven holttest azonosságát állapították meg. Nagyon sok hallott azonosságát nem lehetett eddig megállapítani. Azonkívül még sok hallot van a romok alatt is. Murphysboóban a szélvihar ereje egy asszonyt lakásának négy szobáján keresztül a keribe sodort, ahol az asszonynak sikerült egy faágat elkapni és így kisebb ficamodások árán menekülni.

Hozzávetőleges számítással a kárt tíz millió dollárra becsülik.

POLITIKA.

A politikai élet kezd élénkebb lenni. A képviselői megbízásokat igazoló bizottság munkáját befejezte, sor került az igazoló bizottság határozatainak parlamenti jóváhagyására, mely a legnagyobb érdeklődés mellett folyik le. — A parlament hétfői ülésére a képviselők teljes számban vonultak fel s az ülés magában véve nagyon is viharos volt, mert közben egy kis verekedésre is sor került. Verekedés a mandátumok igazolása körül, az ellenzék kárára elkövetett igazságtalanságok miatt történt. — Maribori kerület választási harcai kerültek szóba a parlamentben, melynél a klerikálisták élesen kritizálták a főispán Pirkmajer és Baltič meg nem engedhető agitációit, tanítók áthelyeztetését politikai szempontból és Žerjavnak panamiát, mely szerint valami Knez nevű egyén egy negyedmilió koronát fizetett a pártnak, a neki kelendő kegyelem megszerzéseért, egy Žerjav bank pedig engedélyt kapott 1919-ben 6 millió koronának Auszriából való behozatalára. Evvel szemben a demokraták ismét dr. Korošec panamait sorolták fel s panaszt emeltek, hogy a klerikálisták a templomban agitáltak a választás alatt, — Radikálisták még nem döntöttek a Radič mandátumok ügyében, ellenben Pribičević erősen ragaszkodik a Radič-párt összes mandátumainak a megsemmisítéséhez, ami több mint valószínű, mire lapunk elkészül, már meg is történik. — Kak sze csüje gúcsati vsze tisze Prëkmurszke obcsine stere so od voditelov „Národnega bloka“ pred volitvami, Bóg zná v kaksem iméni, péneze dóbile, do mogle vsze nazáj plácsati, i tő plácsajo tak, da nyiu zaracsúnajo k porciji, obcsinskim dokládóm, ár sze právi ka té obcsine szo tüdi szamo zatő szvoje

Tízmillió dollár kárt okozott az amerikai orkán.

Az illinoisi forgóvíhar — a meteorológiai intézetek megállapításai szerint — Annapolisz közelében indult ki. Végig söpört Illinoison, az indiai határ mentén, majd főerejét Indiana déli és Kentucky északi felében adta ki. A forgóvíhar keletkezését úgy magyarázzák, hogy közvetlenül a talaj felszine fölött magas hőmérséklet és nagy nedveség uralkodott, míg ezer lábnyi magasságban a hőmérséklet a fagypontra volt. Ennek következtében forgóirányú szél támadt, amely az alsó szinteken légüres tért teremtett.

Az óriási erejű forgószél katasztrófájáról érkezett jelentések szerint az emberéletben szenvedett veszteség jóval nagyobb, mint az eddigi hivatalos jelentésekből sejteni lehetett. A halottak száma ezerhatszázra növekedet,

háromezernél többen súlyosan megsebesültek és huszezeren váltak hajléktalanokká. A tornádó, amely összevissza öt percig sem tartott, óriási sebessége miatt volt olyan pusztító erejű. Sebességét óránként négyszáz mérföldre becsülik. A vihar-centrum mindössze ezeröttszáz méter szélességű volt, de ebben a zónában háromszáz kilométer hosszúságban minden elpusztult és egyenlő lett a föld színével.

A lakosság közül sokan csodálatos módon menekültek meg a haláltól. Egy férfi átkarolva tartotta feleségét, amidőn rettentő szélzugás közben a ház három fala elrepült. Egy asszony ágyban fekvé tartózkodott a házban, ezt az asszonyt az ágy felett elhúzódó gerenda teljesen megvédte az össze-

ADA.

Elbeszélés. — Irta: B. J.

— Siettem hozzád.

Ada félenken simult mellé s homlokát megtörülgette.

— Nem szabad nekem tudnom, mért fáradoz annyit az én Bélán?

— Pereimet hajszolom. Szeretnék valamit megmenteni.

A büszke, ősnemes család sarja restelte megvallani, hogy egy parányi hivatalocska után szaladgál; de biztatásnál egyebet ekkoráig még nem kapott. Pedig tárt-kelt, futkosott buzgón. Restelte megmondani, hogy az a gyorsan villogó varótű szurja a szemét, hogy a rozoga asztalfiában termő pénzecske bántani kezdi a lelkét.

A sűrű, gomolygó ködben botorkálva jártak az emberek, a le s fel szaladgáló kocsik tompán dübörögtek a gránitkockákon; a perces inas erőködése kárba vészett, harsány sipjának hangja belehalt a ködbe. Ki is rágód-

nék most azon a megereszkedett sós guzson?

Béla köhécselve nyitotta be a hónapos kis szoba ajtaját s leült a kályha mellé. Fázott. És másnap úgy feküdt a szegényes ágyon, mint egy darab fa. Ada ott állott ágya szélén, aggódó szívvel, tépelődő gondolal.

— Mi lesz most, istenem!

Ahban a zajló nagy emberömegekben nem volt senkije, semmije. Egy varótűcskéje, volt csupán, meg szerető lelke.

És ápolta betegét önfeláldozó hűséggel. A kis szobát betöltötte a patika szaga, a beteg ferfi lélegzeivétele, meg a varrotű suhogása, a mint gyorsan villogva hasogatta a vásznat. Az apró ötletek szaporán sorakoztak egymás mellé, azután virágokká alakultak a vásznon s a virágokból orvosságos üvegek termettek az egyetlen ablak párkányán. De mekkora fegyver az a parányi varrotű, az, élet nehéz harcában?!

Eszti néni minden nap szorgalmasan ellátogatott, hogy kockás zseb-

kendőjét tele sirogassa, a kis kályha mellett. Nagy halkán settenkedett a rozoga asztalhoz, hogy titokban ráragassza a kevés cukrocskát, néhány lat kávé és pár vajas kiflit.

Ada pirulva fogadkozott az ajánlékocskára elfogadásától, be végtére is nem akarta az öreg elszomorítani.

Valahányszor jött, mindég termelt a rozoga asztalon valami; egypár narancs alma, fonyorodott szemű szőlőfűrt vagy sárga cukor.

— Ugyan — ugyan Eszti néni! már megint!

— A sárga cukor magának edesem, tegnap köhögött. Mindjárt főzök egy kis hársfavirág herbateát is. Aztán ne halgasson a doktorra lelkem galambom; minden patikájuknál többet ér a szénaperenyé, meg az ezerjófű. Ebből csinálunk fürdőt.

Ada még abban a nehéz állapotában is kénytelen volt elmosolyogni. De azt restelte volna megvallani az öreg asszony előtt, hogy ő még a „szénaperenyé“ s „ezerjófű“ fürdőt sem csi-

nálhatja meg. Nincs miből. Éjet, napot egyggyé tett, mégsem kereshetett annyit, hogy kedves betegét minden szükséges-sel elláthassa.

Egy varró intézetben azt a ajánlatot tették neki, álljon be élő mintának. Beállt. Gyönyörű alakját titkos irigységgel szemlégették nőtársai, mikor egész a vállfüzőig levetkezett s gömbölyű, fehér két karját labocsátotta. Ott állt mint egy szobor; husz-harminc bémész tekintet meredt rá; arca hideg volt, mint a márvány, de szive meleg volt az örömiől, hogy ő most pénzt szerezhet.

A betegség ezt is eloyelt. Már az orvosságot sem bírta megcsináltatni. Valahányszor zsebébe tévedt a keze; felrezzent. Ott hordozta az orvosi rendelvényt napok óta.

Ép fészülködni akart, mikor Eszti néni benyitott hozzá.

— Majd én megfésülöm, édesem.

(Folyt. és vége köv.)

Z-hája vszako nedelo. Napréplacilo za fr-
mo leta v domovini: 15 Din. zvún SHS.,
18 Din v Ameriko 20 Din. Cēna anon-
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
1-50 Din reklāme 1- mali ogaszi 0-70 Din
i dávek. Pri vecskrát popúszť.

Rökopiszi, ki sže ne szhránijo i ne vrnéjo sže
posilajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörška Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
—: Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-
ként: szövegközi és nyiltér 1-50, rendes
1-—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték.
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A mezei pocok és egerek, valamint az ellenök való védekezés.

V. A Löffler-féle egérintás.

Ez utóbbi kísérlet ellen könnyen azt a kifogást lehet tenni, hogy e bacillus olyan rövid idő alatt hatását nem fejtheti ki. Löffler a hatás határát négy hétre szabta, mely utóbb két hétre szállt le. Ezt a hosszú terminust azonban nem lehet bevárni. De a kísérlet így sem vált hiába valóvá, mert e bacillusra nagy veszély pillanatában, mint gyors segílyre számítani nem lehet.

Általában annak oka, hogy az eddig folytatott sok kísérlet eredménye egymásnak annyira ellent mondó, — legnagyobb valószínűség szerint — nem a bakteriumban, hanem az egérben, a pocokban rejlik. A bakteriologia már kiderítette, hogy e teljesen virulens mikroorganizmusokkal szemben tekintetbe kell venni az illető állatnak e parazita iránt való hajlamát (dispositívóját), ellentálló erejét (resistentiáját) és végül annak viszonylagos mentességét (relatív immunitását): így tudjuk, hogy minél erősebb egészségesebb az állat, minél jobban kifejlődött és minél jobban működnek az emésztőszervei, annál jobban és sikerebben dacolhat a szervezetébe került bakteriummal, azaz annál nagyobb lesz a viszonylagos immunitása. Ellenben éhség, fejletlen testi szervezet, rosszul működő emésztési szervek, meghülés, fáradtság, természetellenes életmod csak könnyíti a mikroorganizmus munkáját.

Löffler thessáliai kísérleteiről tudjuk, hogy mikor ő Larissába jött, az egérlepte területen az egérvő állatok igen elszaporodtak, ez tehát azt jelenti, hogy az egérjárás ott már legalább két éves volt. Hogy az egér akkor, kivált a telelés után milyen állapotban lehetett, azt nem nehéz belátni, ha vissza gondolunk arra, a mit a II. fejezetben az egérjárás elmúlásának okául felhoztunk. Löffler bacillusa hatott, mert az egerek már amúgy is meg voltak törve s ugyan így hat az fogságban, kalitkában tartott egérenél, a mely életét természet-ellenes körülmények között tölti s valószínűleg hasonló körülményre vezetendő az a néhány eset, ahol e bacillusnak állítólag sikere volt; a bacillus hatott, mert az egér a természet rendes folyása szerint is elpusztult volna.

Ellenben, ha az egér és pocok erős, jól táplált, jól telelt, egészséggyomru, vére friss, tanyája száraz, bizvást ehetik a bakteriumos kenyérből. Az így jóllakott egérből csak néhány fog elhullani, de az egértífusz nem fog a többire ráragadni. S ha a Löffler-féle bacillus hatása csak ennyire vi-

szonylagos, akkor a dolog ezek szerint úgy áll, hogy e szerben ez idő szerint feltétlenül bizni még nem szabad, hanem azokhoz a módokhoz kell nyulnunk a melyek biztos sikerhez vezetnek.

VI. Eljárás kötelező és együttes eljárás esetén.

Ha az előző fejezetekben tárgyalt egér- és pocok-kérdésén még egyszer végig gondolunk, nagyon is érthetővé válik, hogy a gazda egérjárásra minden évben számíthat, ha e baj nem érte, az a jelenlegi körülményeink között csak véletlen szerencse. És mint-hogy e véletlen szerencsére sohasem szabad támaszkodni, szükséges, hogy az egeret, pocokot minden gazda minden esztendőben a leg gondosabban irtsa. S így az egérkalmitásnak helyes és legkevesebb költséggel járó megoldása csak egyedül a gazdaközönségtől függ.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Lucernásokat kell létesíteni.

Állatállományunknak legkitünőbb nyári, de sőt téli takarmánya is a lucerna. Magas fehérje tartalmánál fogva a növendék állatok fejlődését rendkívül elősegíti, tejlő állatoknak pedig megbecsülhetetlen fehérje dus takarmány, s mindezek mellett olyan nagy tömegű takarmányt szolgáltat, hogy e tekintetben a csalamádét kivéve, alig versenyezhet vele más takarmány növény, s dacára ennek, különösen a kiscgazdák nem fektetnek e takarmányra elegendő súlyt, nem termelik azt elegendő mennyiségben. Termelésére tehát nagyobb gondot kellene fordítani és a tavasz folyamán lucernaával bevetendő területeket már most ősszel lehetőleg mélyen megszántani, s az eke után altalaj porhanyítót is kellene járattani, mert a lucerna a mély művelést rendkívül jól megköveteli. Miután pedig a lucerna több évig áll ugyan azon helyen, meg kell adni a mi szükséges abból a célból, hogy állandóan nagy terméket szolgáltatson.

Ennek az egyik kelleke a mély művelés mellett a talaj trágyázottsága, miért is a talajt dusan kell istálló trágyával ellátni az őszi mély szántás előtt. Tavasszal azután a lucernának szánt földet nem kell újra szántani csak tarcsával újra megjárattani, vagy ennek híján keresztül-kasul megboronálni. Tárcsázás vagy boronálás előtt 50 kg szuperfoszfátot kell kat. holdanként kiszórni és csak azután a magot elvetni, a mely az ilyen módon előkészített talajban bőséges tápláló anyagot talál, dusan fejlődik és vastag rendeket ad. Még azt is meg kell jegyezni hogy újabb időben nem szokás a lu-

cernamagot védőnövényvel vetni, mert védőnövény nélkül sokkalta gyorsabban fejlődik, s már az első évben is mint kész lucerna áll a gazda rendelkezésére.

Izjava.*)

Podpiszana, kak edina lasztnica koncessije Hodoške železniske krscme, izjavlam, ka od dnesz napre je moj mo'z, Bencsec Kálmán, prehényao bidti moj zavupnik i tak za odnyega mogocse na bremen koncessije narejene dugé poetomtoga nebodem odgovarjala.

Hodoš, 19. marc. 1925.

BENCSEC VILMA
krscmarica.

Nyilatkozat.

Alulirott mint a Hodosi vasuti vedéglő egyedüli engedélytulajdonosa kijelentem, hogy a mai naptól kezdve férjem Bencsec Kálmán megszűnt megbízottam lenni s így az általa ez engedély terhére netalán csinált adósságot elismerni nem fogom.

Hodos március 19, 1925.

BENCSEC VILMA.

*) Za to podtem prineseno vszehino reditel'sztvo szamo telko odgovarja, kelko predpisuje zakon.

PRODA SE posestvo nasproti kolodvora Bučečovci obstoječe iz 20 plugov (4 plugi gozda, 5 pl. travnika in 11 pl. njiv) hiše s štirimi sobami in dvema kuhinjama, novih hlevov in gospodarskih poslopji (vse betonirano) z gospodarskim inventarjem vred. — Informacije daje pisarna Dr. ČERNE-ta, odvetnika v Murski Soboti.

ELADÓ Bučečovcén a vasuti állomással szemben egy téglából épült ház, (4 szoba, 2 konyha, éléskamra s pincék) ujonnan épült istállókkal gazdasági felszereléssel, marhaállománnyal és hozzá tartozó 20 holdas (4 h. erdő, 5 h. rét és 11 h. szántó) birtokkal együtt.
Érdeklődni lehet Dr. ČERNE, ügyvéd iródjában Murska-Sobotában.

HALLO PRIJATEL!
ZNÁS STO JE TOU
MÁJER STEVAN
v Murski Soboti
na Radgonszkoj ceszti?

Tő je násztarésa firma szabolije i trgovina z gotovimi oblékami. Csi scsés dobro ohléko po fál cēni dobiti, ali dober, garantérani i po cēni stof i cáig kúpiti, te obiscsi tő Prekmurja násztaréso i nászolidnéso trgovino i szabolijo, pa sže zagvúsas.

Hallo goszpé i goszpôdje!!

Csi ká lēpoga i modernoga, dobroga i po fál cēni viditi scsēte, te poglednite te nānovése Beccs-ke i Pariz-ke szprotolētne i lētne damske krscsāke, steri szo zdā prisli v

trgovino

A Király M. Sobota

Dobijo sže tūdi po nānizjoj cēni: ti najmodernési fōrtoki za goszpé i deco z druka i z-glotta, nogavice za goszpé, moske i deco, perilo za goszpé i goszpôde i vsze vrszte drobno i krátko blāgo. Szlamnati krscsāki za goszpé od 100— dinarov napre

A. Király

trg. z krscsaki, perilom i krátkim blāgom
M. Sobota (Bergerova hi'za)

POZOR.

Opekarniška tvornica, umetni mlin in žaga, veletrgovina z vinom in manufakturnim blagom
ALOJZ KRAINZ,
v Ljutomeru

nudi v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene model zarezkih strešnikov kakor tudi zidno opeko, tesan stavbeni les, deske, špate in late za stavbe in mizarje po najnižji ceni.

Tudi imam izvrstno ljutomersko vino več letnikov po ugodnih cenah vedno v zalogi

? Miért töri a ? fejét ?

hogy hol vásároljon kerékpárjához szükséges alkatrészeket, külső vagy belső gumit stb. varrógépjéhez szükséges alkatrészeket, mikor mindezeket:

FLISZÁR PAVEL

műszaki cikkek üzletében
(Berger-féle ház) M. Sobotában
jutányos áron megkaphatja. — Ugyanitt nagy raktár öngyújtókban és ennek alkatrészeiben. A legjobb tűzkövek, villanyzeblámpák és elemek, gramofon lemezek, tűk és alkatrészek és varrógéptük nemkülönben összes az e szakmába vágó cikkek állandóan és olcsón kaphatók.

PIHE és ludtoll, savanyúvíz olcsó árban állandóan kapható
SCÖNTAG ADOLF NÁL
Murska Sobotna (Fliszár-fele vendéglő)